

Til: Familie- og kulturkomiteen
Fra: HLF – Hørselshemmedes landsforbund
Dato: 19.10.15

HLF er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med over 60 000 medlemmer. Rundt 14,5 % av Norges befolkning har en hørselshemming som påvirker hverdagen, som sosial isolasjon og frafall fra utdanning og arbeidsliv. En del av disse har behov for omfattende rehabilitering, mens andre trenger tilrettelegging, hjelpemidler og kunnskap i å mestre sin hverdag. Gruppen hørselshemmet er mangfoldig og stadig flere rammes av hørselsnedsettelse. Forskning viser at det i 2020 vil være om lag en million av Norges befolkning som vil ha en hørselshemming¹.

Høring Prop. 1S - Innst. 14 S (2015-2016) Statsbudsjettet 2016

HLF (Hørselshemmedes Landsforbund) viser til høring om Prop. 1S (2015-2016) og ønsker med dette å overbringe våre innspill.

Medlemmene i HLF har til felles at de alle ønsker å leve et så normalt liv som mulig med sin hørselshemming. Fordi kommunikasjon og lyd ofte er viktige elementer i kulturtilbud og kulturaktiviteter, faller hørselshemmede lett utenfor. Vårt mål er at hørselshemmede skal kunne delta på lik linje med andre i kulturlivet, og samtidig være sikre på at deres behov blir ivaretatt på en god måte. I forbindelse med denne høringen ønsker HLF å understreke viktigheten av teksting på alle plattformer, universell utforming, samt teksting av dubbede filmer.

MERKNADER:

1. HLF krever at det tydeliggjøres hva som regnes for «teknisk og praktisk mulig» i AMT-direktivet, samt at regjeringen bevilger friske midler til tiltak for å sikre fullverdig teksting av fjernsyn, bestillingstjenester og andre audiovisuelle produksjoner uten tidsbegrensninger.
2. Stortinget ber regjeringen om aktivt å sikre kravene til universell utforming etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og som følge av Norges ratifikasjon av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne.
3. Det må tilføres én million friske midler under post 50 Filmfondet til teksting av dubbede filmer.

HLF ønsker å berømme departementet for økningen i bevilgninger til frivilligheten. Økte midler til momskompensasjonsordningen vil gi frivillighetssektoren bedre rammer og økte muligheter til å drive viktig arbeid.

Teksting

HLF savner sterkere føringer og mer satsing på teksting som et tilretteleggingsvirkemiddel. For mange hørselshemmede er det nødvendig med undertekster for å oppfatte det som skjer på TV og forstå det

---

¹ Hearing impairment among adults – a report of a joint project, 2001

som blir sagt. TV er et svært viktig medium for samfunnsdeltakelse og ved at det ikke tekstes, stenges en betydelig gruppe mennesker ute fra samtaler på jobb, fritid og i hjemmet. Særlig graverende er det når viktige nyhets- og aktualitetsprogrammer ikke tekstes.

Gjennom AMT-direktivet ble TV-kanaler med større publikumsandel enn fem prosent pålagt å tekste alle ferdigproduserte program med sendetid mellom kl. 18 og 23, samt direktesendte program i samme tidsrom dersom det er «teknisk og praktisk mulig». For HLF er det ikke godt nok at hørselshemmede kun får tilgang til nyheter, underholdning og andre samfunnsaktuelle programmer mellom 18 og 23.

Et alternativ til manuell teksting er å satse på tale til tekst-teknologi (talegjenkjenningsteknologi). Hvis slik teknologi videreutvikles vil det kunne gi teksting hele døgnet på alle plattformer og en jevn og god kvalitet på tekstingen.

MERKNAD: HLF krever at det tydeliggjøres hva som regnes for «teknisk og praktisk mulig» i AMT-direktivet, samt at regjeringen bevilger friske midler til tiltak for å sikre fullverdig teksting av fjernsyn, bestillingstjenester og andre audiovisuelle produksjoner uten tidsbegrensninger.

Universell utforming

I forslaget til statsbudsjett 2016 er det ikke konkretisert hvordan regjeringen vil sikre universell utforming av kulturlivet. Universell utforming (universelt utformet) er kun nevnt ved to anledninger i hele dokumentet og da ikke på overordnet måte eller med konkretiserte tiltak. HLF opplever manglende retningslinjer i budsjettet om universell utforming som skuffende. Vårt mål er å sikre et åpent kulturliv der hørselshemmede kan velge fritt mellom kulturaktiviteter på lik linje med andre samtidig som de er sikre på at deres behov blir ivaretatt på en god måte. HLF vil påpeke overfor komiteen at Norge har forpliktet seg til FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, som fastslår at funksjonshemmede skal ha lik rett til å delta i kulturliv.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har det koordinerende ansvaret for anti-diskriminering og likestillingspolitikk i Norge. I BLDs Prop. 1S (2015-2016) s. 14 fastslås det at et av syv hovedmål for 2016 er «Eit samfunn med like moglegheiter og utan diskriminering».

Kommunikasjon og lyd er ofte viktige elementer i kulturtilbud, og for å kunne delta på alle områder av samfunnet trenger de fleste hørselshemmede en form for tilrettelegging. Det finnes en rekke gode løsninger av teknisk, visuell og akustisk art som kan gjøre kulturarenaer tilgjengelig også for hørselshemmede.

MERKNAD: Stortinget ber regjeringen om aktivt å sikre kravene til universell utforming etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og som følge av Norges ratifikasjon av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Programkategori 08.30 Medieformål, Kap. 334 Film- og medieformål, post 50.

HLF vil understreke viktigheten av at utenlandske dubbede barnefilmer tekstes. Det er problematisk for barn med nedsatt hørsel eller for hørselshemmede som har med barn på kino å forstå hva som blir sagt når filmen ikke er tekstat. Dette er derfor et viktig virkemiddel for å gjøre film tilgjengelig for alle.

MERKNAD: Det må tilføres én million friske midler under post 50 Filmfondet til teksting av dubbede barnefilmer.